

4036724 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : บริหารสาธารณสุข ; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

ศัพท์สำคัญ : การประเมิน / ประสิทธิภาพ / การดำเนินงานควบคุมและป้องกัน

โรคไข้เลือดออก/เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล

ชยันรงค์ สุระชัยปัญญา : การประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรค ไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล จังหวัดเลย (Evaluation of effectiveness on Dengue Hemorrhagic Fever Prevention and Control among District Health workers, Loei Province) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ภูษิตา อินทรประสงค์, M.P.A., พ.บ.ด.(การบริหารการพัฒนา), ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยาภัทรอาชาชัย, M.S.P.H.(Bios.), Sc.D., นางสาวสาลินี เซ็นเสถียร, วท.บ., วท.ม.(วิทยาการระบาด). 175 หน้า. ISBN 974-662-558-6

โรคไข้เลือดออกในปัจจุบันมีแนวโน้มและความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จังหวัดเลยมีอัตราป่วยทุกกลุ่มอายุอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ดังนั้นการทราบถึงองค์ประกอบต่างๆที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานจึงเป็นสิ่งสำคัญ การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพดำเนินการป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดเลย โดยนำทฤษฎีการบริหารมาประยุกต์ใช้ และตั้งสมมุติฐานไว้ว่า องค์ประกอบกระบวนการบริหารและทรัพยากรการบริหาร จะทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกดี การวิจัยเป็นแบบกรณีศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ในระหว่างวันที่ 22 กุมภาพันธ์-15 มีนาคม 2542 กลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล จำนวน 116 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิเคราะห์จำแนกประเภท

ผลการวิจัย พบว่าประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกส่วนมากอยู่ในกลุ่มประสิทธิผลต่ำต้องแก้ไข ทรัพยากรการบริหาร และกระบวนการบริหาร ส่วนมากอยู่ในระดับพอใช้ โดยประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกจัดออกเป็น กลุ่มประสิทธิผลต่ำต้องแก้ไข,ต่ำควรปรับปรุง, พอใช้ และดีมาก จากการวิเคราะห์จำแนกประเภท ของกลุ่มประสิทธิผลต่ำต้องแก้ไขและกลุ่มประสิทธิผลต่ำควรปรับปรุง มีประสิทธิภาพในการจำแนกกลุ่มได้ไม่ค่อนัก (ร้อยละ 70.4) และพบว่าทรัพยากรบุคคล,ทรัพยากรกายภาพ,การจัดองค์การและการเป็นผู้นำดี จะทำให้ประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลดี โดยมีตัวแปรที่มีบทบาทมากที่สุดในการจำแนกกลุ่มได้ดีเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย คือ การเป็นผู้นำ ทรัพยากรทางกายภาพ ทรัพยากรบุคคลและการจัดองค์การ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้ ควรมีการพัฒนา การเป็นผู้นำ ทรัพยากรทางกายภาพ ทรัพยากรบุคคลและ การจัดองค์การของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลเพิ่มขึ้น จะทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกดีขึ้น โดยพัฒนาทั้งในเชิงนโยบาย เชิงวิชาการ และเชิงปฏิบัติการ ไปพร้อมกัน